

Regionální muzeum v Litomyšli

zřizované Pardubickým krajem

TISKOVÁ ZPRÁVA

17. červen 2022

NOVINKY

Prázdniny v muzeu

červenec – srpen

Tajemná cesta muzeem – hra pro malé i velké návštěvníky, celé rodiny

Hledej a plň zašifrované úkoly v prostorách nových výstav *Čtení pod lavicí* a *Současná dětská ilustrace* a stálé expozice muzea. Pomocí šifrovacího klíče ti to půjde hladce. Kdo se nevzdá a vše správně vyluští, dostane odměnu. Šifrovací klíč s hracím formulářem bude připravený na pokladně muzea.

Ukaž Pepánkovi, že to jde!

Nechce se ti luštit šifry? Nevadí, pomoz Pepánkovi vyplnit pracovní list s rébusy, tajenkou či detektivním případem z komiksu *Případy detektiva Štíky*. Odpovědi nalezněš ve výstavě *Čtení pod lavicí*. Správné řešení je připraveno na pokladně muzea a odměna tě pak určitě nemine.

Tvoření v muzeu

úterý 19. července 2022, od 9 do 16 hodin

Malování kamínků

Lepení papírových modelů z časopisů

Nenechte si ujít!

Dětská herna, interaktivní hry ve výstavě *Čtení pod lavicí*, fotokoutek a pracovní listy s rébusy ve výstavě *Současná dětská ilustrace*.

(Renata Kmošková)

Dílna pro veřejnost v Portmoneu

Malování akvarelem

pondělí 11. července od 13 hodin

Kurz malby akvarelem je určen pro všechny, kteří si chtějí vyzkoušet a osvojit tuto krásnou techniku. Společně se nejprve s tímto způsobem malby seznámíme a ukážeme si různé možnosti malby s akvarelovými barvami. Vysvětlíme si také, jak správně pracovat se štětcem, abychom docílili požadovaného efektu nebo jak si vybrat vhodný papír. Ale hlavně budeme malovat. Krok po kroku se naučíte pracovat s vodou, míchat barvy a také správně se dívat. Akvarel je jedním z nejoblíbenějších typů malby, jistě i vy si jeho lehkost a jemnost zamilujete.

Markéta Doležalová – Lednáček

Na kurz akvarelu nepotřebujete žádné vlastní náčiní, vše potřebné vám bude poskytnuto. Lektorkou kurzu je Markéta Doležalová. Na dílnu je nutné se předem přihlásit na email klimesova@rml.cz nebo na tel. 777 840 425. Kapacita je 8 osob. Kurz je určen pouze pro dospělé a děti přibližně od 10 let. Cena dílny 400 Kč včetně vstupu do expozice. Portmoneum bude otevřeno výhradně pro účastníky kurzu.

(Hana Klimešová)

Půjčte si šachové figurky v muzeu...

od 1. července 2022

Nedávno byly v Mariánské ulici v Litomyšli instalovány dva venkovní šachové stolky. Náklady hradilo město z participativního rozpočtu, kam tento projekt přihlásil pan Vlastimil Pešina.

Šachové figurky si můžete přinést vlastní, nebo si je můžete **od 1. července 2022 zapůjčit v muzeu**. Na pokladně budou k dispozici v otevírací době muzea, tedy od úterý do neděle od 9 do 17 hodin. Půjčují se na jeden kalendářní den, nejpozději do 17 hodin musí být vráceny.

Půjčování je zdarma, vybíráme pouze vratnou zálohu 300 Kč.

Figurky zakoupil pan Jiří Fišer, provozovatel Zmrzliny U Fiška.

(René Klimeš)

Uzavření Rodného bytu Bedřicha Smetany ve dnech 30. června až 2. července

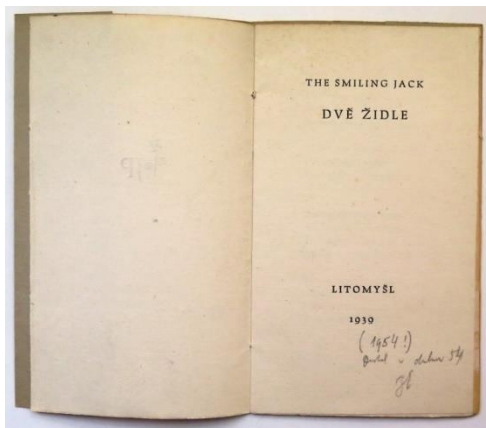
Ve dnech 30. června až 2. července bude Rodný byt Bedřicha Smetany pro veřejnost uzavřen. Důvodem je přebírání předsednictví v Radě EU Českou republikou, které se 1. července uskuteční v areálu Zámeckého návrší v Litomyšli za účasti premiéra Petra Fialy, členů české vlády a kolegia Evropské komise v čele s její předsedkyní Ursulou von der Leyenovou.

(René Klimeš)

V hledáčku gestapa – Portmanův tisk od Petra Bezruče

V květnu 2022 se podařilo Regionálnímu muzeu v Litomyšli koupit do sbírek další bibliofilii litomyšlského tiskaře a sběratele Josefa Portmana (1893–1968). Drobné knížky sobě a přátelům pro radost tiskl ve svém domku na Záhradi od 20. let 20. století. Znám je však spíše jako objednavatel maleb od Josefa Váchala, na jehož dílo se dnes do Portmonea jezdí dívat návštěvníci z celého světa.

Portmanova záliba v literatuře a umění je tak trochu upozaděna. Nicméně jeho vkus, s kterým vybíral jak autory textů, tak autory ilustrací, byl mimořádný. Vytiskl celkem 312 různých titulů. Bibliofilie jsou nazývány také „krásné knihy“, protože jejich tvůrce kladl důraz nejen na obsah, ale také na kvalitu papíru, sazby a použitého písma. Nešlo o kvantitu, ale o kvalitu. Za druhé světové války se však Portmanovi jeho záliba v bibliofilii zkomplikovala. Veškeré tiskařské lisy byly evidované a každý výtisk bylo nutné ohlásit úřadům.

Jedním z oblíbených autorů byl i Petr Bezruč, který se ale obával prohlídek gestapa. V roce 1939 u něho totiž při domovní prohlídce nějaké jeho knihy zabavili. Portman tedy Bezručovi slíbil, že jeho jméno k titulu neuvede. Nicméně jak ve svých pamětech uvádí, omylem v tiráži napsal, že jej vytiskl „Josef Portman v Litomyšli“, navíc Preissigovou antikvou, kterou měl vyjma státní tiskárny jen on. Báł se proto vystopování, a tak knihy zabalil do novin a pečlivě uschoval, dokonce tak, že na ně sám zapomněl a našel je až roku 1953. Tehdy je teprve se svolením Petra Bezruče rozdál mezi bibliofily a dvě poslal autorovi.

Jednalo se o titul *The Smiling Jack: Dvě židle. Pamflet.*, který Josef Portman vytiskl na ručním lisu v roce 1939 v 15 nečíslovaných výtiscích. Bibliofilie má rozměry 17 x 10,5 cm a je vytištěna na ruční papír již zmíněnou Preissigovou antikvou. Také ediční značka je práce grafika Vojtěcha Preissiga. V muzeem zakoupeném výtisku jsou navíc tužkou psané popisky od známého pražského antikváře Karla Zinka, u něhož Portman také dražil a dopisoval si s ním.

(Hana Klimešová)

Litomyšlští Židé našima očima

V prosinci letošního roku si připomeneme 80 let od doby, kdy litomyšlští židovští spoluobčané museli nastoupit do transportu do Terezína. V Litomyšli se odehraje několik vzpomínkových akcí, pietní akt u pomníku na místě synagogy, pokládání kamenů zmizelých, přednášky a výstava v regionálním muzeu.

A právě k poslednímu jmenovanému vznikla i pracovní skupina dětí, která se už od ledna průběžně seznamuje s židovskou kulturou a osudy litomyšlských Židů. Mají za sebou řadu úkolů a také procházku po Litomyšli včetně židovského hřbitova, kde nás provedl jeho správce pan Vojtěch Tomsa.

Začátkem června jsme se společně vypravili do Terezína, abychom poznali i okolnosti, za kterých litomyšlští Židé zahynuli. Vlakem jsme dojeli do Bohušovic nad Ohří, odkud jsme šli stejně jako oni pěšky do Terezína. Čekala nás dvoudenní prohlídka s průvodcem. První den jsme prošli ghetto a muzea a druhý den Malou pevnost Terezín. Spali jsme v ubytovně, ne nepodobné ubytování v ghettu. A i když partu jsme měli veselou, zážitky z prohlídky na nás dost zapůsobily. A to jsme ještě nebyli ve vyhlazovacím táboře, ale jen shromažďovacím... Tady zahynul jen zlomek těch, co v plynových komorách Osvětimi a dalších táborů.

Ráda bych touto cestou poděkovala dětem, které se projektu účastní, za jejich aktivitu, protože i když mají dost jiných kroužků, učí se opravdu svědomitě. Také průvodci v Terezíně byli z jejich znalostí a dotazů nadšení. Poděkování patří všem rodičům, kteří se s námi některých akcí účastnili, obzvláště zkušenost z Terezína byla silným zážitkem i pro ně. Po prázdninách už nás čeká práce na výstavě, kde budete mít možnost děti také poznat, protože se stanou vašimi průvodci výstavou.

(Hana Klimešová)

PROBÍHÁ

Výstava

Čtení pod lavici

Časopisy pro děti a mládež od počátků po rozpad Československa

29. květen – 18. září 2022

„Už vyšlo *Ábíčko*?“ Tuhle větu slyšeli prodavači v trafikách pravidelně. Podobně jako dotazy na *Čtyřlístek* nebo *Kometu*, zboží, které vycházelo v obřích nákladech, ale přesto často končilo schované „pod pultem“ pro dobré známé. Nebo se prodávalo společně s nějakým neatraktivním titulem, jenž jinak nešel na odbyt.

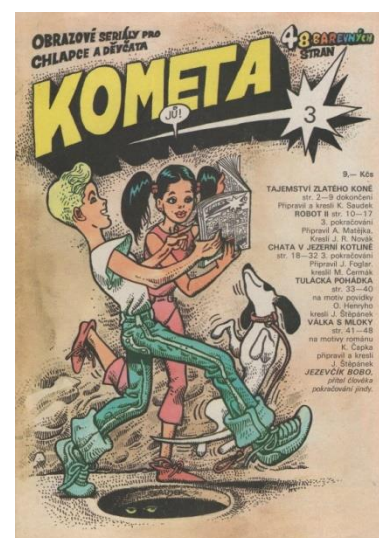
Přijďte si na výstavu zavzpomínat na své dětství a ukázat potomkům, co jste v jejich věku četli. Na výstavě jsou k vidění nejen časopisy dnešních rodičů, ale i prarodičů a praprarodičů. Seznámíte se s těžkými začátky vydavatelů „za Rakouska“, rozmachem ukončeným nacisty, vnucenou komunistickou reorganizací i velkými nenaplněnými porevolučními plány... Čeká na vás přes 150 titulů – *Malý čtenář*, *Junák*, *Mladý hlasatel*, *Puntá*, *Srdíčko*, *Rodokaps*, *Vpřed*, *Mateřídouška*, *Ohníček*, *Sluníčko*, *Sedmička*, *Pionýr*, *ABC*, *VTM*, *Pionýrská stezka*, *Čtyřlístek*, *Kometa*, *Píť*, *Mickey Mouse*, *Šmoulkové*, *Asterix*...

Výstava je doplněna bohatým interaktivním programem, který je inspirován hrami ze starých časopisů. Můžete se také začíst do mnoha ukázek komiksů, českých, francouzských nebo třeba kubánských.

Termíny **komentovaných prohlídek výstavy pro veřejnost**: 28. května v 18:00, 15. června v 16:30, 6. září v 16:30.

Školy, školky a školní družiny si musí termín komentované prohlídky rezervovat předem na emailu kmoskova@rml.cz nebo tel. 461 615 287.

(Petr Chaloupka)

Výstava

Současná dětská ilustrace

29. květen – 4. září 2022

Výstava představuje práci šesti českých autorů, kteří se věnují převážně tvorbě pro děti, ilustraci a animaci.

Barbora Brůnová je autorka komiksových stripů *Já to měl první*, ilustrátorka knih, komiksů a prodejních obrázků.

Autorka a ilustrátorka knih o lese, přírodě a o tom, co nás přesahuje, **Bára Buchalová** ilustrovala více než 45 dětských knih a kreslila také pro časopisy

ABC, Bublifuk či *Sluníčko*.

Autor komiksů, výtvarník, ilustrátor a animátor **Libor Drobny** je tvůrcem obrázků k více než dvěma stům publikací. Jeho kresby a texty se objevují v časopisech, jako jsou *Sluníčko*, *Mateřídouška* nebo *Špuntíci*.

Ilustrátor dětských časopisů a komiksových sérií **Tomáš Chlud** vytvořil například *Kouzelný kalendář* nebo *Velké putování*. Spolupracuje mimo jiné s Divadlem Spejbla a Hurvínka a získal také nominaci na Českého lva za nejlepší kostýmy.

Kreslíř vtipů a ilustrátor **Tom Pekárek** kreslí ilustrace pro časopis *Mateřídouška*, vtipy pro časopis *Tapír*, ale i obrázky na trička pro *bastard.cz*.

Scénárista a ilustrátor **Honza Smolík** vytvořil řadu knížek komiksů a hádanek pro děti.

(Veronika Sochůrek)

Letní dětská herna

od 28. května 2022

Vážení a milí návštěvníci, zveme Vás a Vaše děti do naší letní herny. A na co se můžete těšit? Na oblíbené hrací koutky, domeček, dřevěnou stavebnici, výtvarné tvoření pro malé umělce a mnoho dalšího. Na své si přijdou kluci i holčičky. Věříme, že návštěva herny pro Vás bude příjemným zážitkem a relaxací nejen během prohlídky muzea.

Těšíme se na Vás!

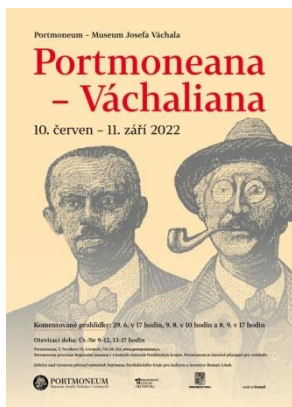

(Renata Kmošková)

Výstava v Portmoneu

Portmoneana – Váchaliana

10. června – 11. září 2022

Regionální muzeum v Litomyšli, které Váchalovo muzeum spravuje, získalo v posledních letech řadu sbírkových předmětů souvisejících s Josefem Váchalem, Josefem Portmanem nebo Portmoneem, veřejnost je však zatím neměla příležitost zhlédnout. Vystavena bude například Váchalova autorská kniha *Satanu* z roku 1926, model Velké čertovny Portmonea a řada grafických listů, tiskařských štočků a exlibris zhotovených Josefem Váchalem nebo pro Josefa Portmana.

Záštitu nad výstavou převzal náměstek hejtmana Pardubického kraje Roman Líněk. K výstavě je vydán reprezentativní katalog výstavy.

Komentované prohlídky výstavy:

29. června 2022 od 17.00 / 9. srpna 2022 od 10.00 / 8. září 2022 od 17.00

(Hana Klimešová)

Výstava v Portmoneu

Penáti

10. června – 11. září 2022

Poprvé od smrti Josefa Portmana se do domu vrací všechny sošky z domácího oltáříku, které vyřezal a omaloval Josef Váchal někdy mezi lety 1916 a 1921. Penáti jsou domácí bůžkové, kteří mají domácnost chránit. Tyto sošky jsou však ve sbírce Památníku národního písemnictví vedené jako Alegorie zlých vlastností, jejich přesnou úlohu se tak již patrně nikdy nedozvíme. Vystaveni budou v Portmanově knihovně, vyřezané a malované Josefem Váchalem.

Výstava je pořádána ve spolupráci s Památníkem národního písemnictví v Praze.

(Hana Klimešová)

Festivalový Rodný byt Bedřicha Smetany

9. červen – 7. červenec 2022

Návštěvníci koncertů Národního operního festivalu Smetanova Litomyšl, které se odehrávají na nádvoří litomyšlského zámku, mají i letos možnost navštívit Rodný byt Bedřicha Smetany v zámeckém pivovaru. Připravena je klasická prohlídka expozice a doprovodný program **Muzicírování s Bedříškem**. A jak můžete muzicírovat? Přímou v bytě slavného skladatele si můžete zahrát na dobové vídeňské křídlo Gebrüder Stigl vyrobene kolem roku 1903 v černé lihové povrchové úpravě.

Rodný byt bude otevřen vždy hodinu před zahájením představení a o přestávkách za jednotné snížené vstupné 20 Kč.

(Renata Kmošková)

DLOUHODOBÉ PROGRAMY

Expozice

Litomyšl – město kultury a vzdělanosti

Více informací k expozici naleznete zde:
<http://www.rml.cz/cs/muzeum/expozice.html>

Expozice
Litomyšl
– město kultury
a vzdělanosti

Permanentky pro školy

Regionální muzeum v Litomyšli nabízí speciální permanentky, které za zcela symbolickou částku umožní celoroční návštěvy muzea školním třídám. Více zde: <http://www.rml.cz/cs/informace/pro-navstevniky.html>

PUTOVNÍ VÝSTAVY LITOMYŠLSKÉHO MUZEA

Retrogaming

Počátky osobních počítačů u nás

25. červen – 13. září 2022, Podbrdské muzeum, Rožmitál p. T.

Interaktivní výstava historických počítačů a počítačových her – více zde:

<http://www.rml.cz/cs/novinky/aktualita/retrogaming-pocatky-osobnich-pocitacu-u-nas-2022-06-25>

Krvavý román Josefa Váchala

8. červen – 29. červenec 2022, Vlastivědné muzeum, Dobruška

Výstava je věnována nejznámějšímu tisku Josefa Váchala, který vydal v roce 1924 v nákladu 17 exemplářů.

Informace o putovních výstavách nabízených RML naleznete zde:

Čtení pod lavicí – <http://www.rml.cz/cs/informace/pro-muzea/cteni-pod-lavici.html>

Retrogaming – <http://www.rml.cz/cs/informace/pro-muzea/retrogaming.html>

Zmatené peníze – <http://www.rml.cz/cs/informace/pro-muzea/zmatene-penize.html>

Astronomické tradice – <http://www.rml.cz/cs/informace/pro-muzea/astronomie.html>

Krvavý román Josefa Váchala – <https://www.portmoneum.cz/portmoneum/putovni-vystavy>

Otevírací doba – hlavní budova

Út–Pá: 9.00–12.00, 13.00–17.00

So–Ne: 9.00–17.00

letní prázdniny Út–Ne: 9.00–17.00

Otevírací doba – Rodný byt Bedřicha Smetany a Portmoneum – Museum Josefa Váchala

duben, říjen: So, Ne: 9.00–12.00, 13.00–17.00

květen – září: Út–Ne: 9.00–12.00, 13.00–17.00

Přístup pro handicapované návštěvníky

Hlavní budova muzea je plně bezbariérová včetně toalet (vchod z Jiráskovy ulice).

Rodný byt B. Smetany a Portmoneum – Museum Josefa Váchala nejsou bezbariérové (několik schodů, či převýšení; úzké průchody apod.), přístupné jsou pouze s vlastním asistentem.

Tiskový servis:

Regionální muzeum v Litomyšli, tel: 461 615 287, email: info@rml.cz

Pokud máte zájem o více informací ohledně výstav a projektů, kontaktujte následující pracovníky:

Archeologie – Mgr. Jana Němcová, 739 031 857, nemcova@rml.cz

Portmoneum – Mgr. Hana Klimešová, 777 840 425, klimesova@rml.cz

Lektorované programy – Renata Kmošková, kmoskova@rml.cz

Retrogaming / Zmatené peníze / Čtení pod lavicí – Mgr. Petr Chaloupka, 605 508 753, chaloupka@rml.cz

Astronomické tradice – PhDr. Martin Boštík, bostik@rml.cz

Současná dětská ilustrace – MgA. Veronika Sochůrek, sochurek@rml.cz

Kde pracovníci muzea sídlí?

V hlavní budově (Jiráskova 9) a v budově zámeckého pivovaru v Litomyšli (Jiráskova 133), část B, vstup z ulice Jiráskova.

Pro badatele:

Badatelna je otevřena v pracovních dnech po předchozí domluvě s jednotlivými kurátory.

Změna programu vyhrazena!